

REGERINGSKANSLIET
Miljödepartementet
Enheten för naturmiljö
103 33 Stockholm

Remissvar avseende Naturvårdsverkets och Boverkets redovisning av regeringsuppdraget att göra en utvärdering och översyn av utfall och tillämpning av de nya strandskyddsreglerna (M2012/3437/Nm)

Bakgrund

Strandskyddet kom till på 1950-talet för att förhindra en överexploatering av stränderna och bevara allmänhetens tillgång till stränder och vatten för friluftsliv. Strandskyddet utvidgades 1994 till att också skydda stränderna på grund av deras stora betydelse för den biologiska mångfalden. Enligt gällande lagstiftning råder ett generellt strandskydd längs med de svenska stränderna. Syftet med strandskyddet är att dels långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområdena och dels långsiktigt bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Ofta sammanfaller de båda skyddssyftena för ett och samma område, men det förekommer också att ett av syftena väger tyngre.

Under 2009 och 2010 genomfördes förändringar i strandskyddsreglerna. Kommunerna fick det formella ansvaret för större delen av dispensprövningen och uppgiften att granska. Möjligheterna att vid behov överpröva kommunernas beslut flyttades från Naturvårdsverket till länsstyrelserna. De skäl som finns för att upphäva eller få dispens från strandskyddet preciserades också. Samtidigt fick kommunerna möjlighet att i översiktsplanerna ange områden i strandnära lägen där landsbygdsutveckling får anges som dispensskäl.

Naturvårdsverket och Boverket har fått i uppdrag av regeringen att gemensamt göra en utvärdering och översyn av utfall och tillämpning av strandskyddsreglerna som trädde i kraft 2009 och 2010, samt vid behov föreslå ändringar. De ändringar som gjordes 2009/2010 syftade bland annat till att främja utvecklingen i landsbygdsområden med god tillgång till stränder. Detta ska ske genom att inom utpekade områden i översiktsplanen tillåta vissa lättnader i strandskyddet. Vidare skulle

ändringarna öka det lokala och regionala inflytandet över strandskyddet samt att effektivisera prövningen genom en samordning av miljöbalken och plan- och bygglagen.

Synpunkter

Statens fastighetsverk (SFV) anser rent allmänt att det är viktigt att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. SFV instämmer dock i bedömningen att det finns ett utrymme att införa lättnader i strandskyddet för mindre sjöar och vattendrag som inte motverkar strandskyddets syften.

SFV anser att fri passage för allmänheten längs stränderna och goda livsvillkor för djur- och växtliv skall bevaras när beslut tas avseende dispens eller upphävande av strandskydd.

Det kan finnas en målkonflikt när lagen är angelägen om att värna om strandskyddet, men samtidigt vill uppmuntra att i vissa delar av landet och under vissa förutsättningar bebygga strandområden för att gynna landsbygdsutvecklingen.

SFV anser att det är för tidigt att avgöra om landsbygdsutveckling i strandnära lägen har främjat landsbygdsutvecklingen. En av orsakerna till detta är att kommunernas möjlighet att peka ut områden är ny, och att denna möjlighet sannolikt ännu inte slagit igenom fullt ut.

Det kan finnas en risk att kommunerna pekar ut för många och för stora områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Enligt länsstyrelserna saknas ibland starka motiv. I vissa fall har länsstyrelserna haft invändningar mot de utpekade områdena på grund av översvämningsrisken. SFV anser också att det är viktigt beakta översvämningsriskerna i strandnära lägen.

Kommunerna bör utreda på vilket sätt möjligheterna att bygga strandnära leder till landsbygdsutveckling. Det kan vara svårt för mindre kommuner att ta fram beslutshandlingar som redovisar om och hur den föreslagna planen påverkar riksintressen, områdesskydd och allemansrättslig mark. Bristfällig kompetens eller avsaknad av kompetens kan bero på bristande intern samverkan, men även avsaknad av resurser. Det är viktigt att tillsyn sker för att kunna bevara strändernas värde för friluftsliv och biologisk mångfald. Bristande tillsyn kan delvis förklaras av bristande resurser vilket i sin tur kan förklaras av politiska prioriteringar.

SFV anser att stor hänsyn bör tas till friluftslivet och biologisk mångfald vid exploatering av stränder, sjöar och vattendrag samt att strandskyddet speciellt bör uppmärksammas i tätortsnära områden och för friluftslivet attraktiva naturområden.

Detta ärende har beslutats av tillförordnad generaldirektör Björn Anderson i närvaro av kulturarvschef Marja-Leena Pilvesmaa samt beretts av kulturarvsspecialist Anders Glassel, den senare föredragande.

Björn Anderson

Anders Glassel